

1000295361001

ikt. szám: FPH017 /142 - 7 /2025

EMLÉKEZTETŐ

az Esélyteremtő Budapest munkacsoport üléséről
2025. május 22. 15:00, Főpolgármesteri Hivatal

Jelen voltak:

Szentirmai Judit	a főpolgármester kabinetfőnöke
Kerpel-Fronius Gábor	<i>Az ülésen a Fővárosi Önkormányzat képviselője.</i>
Galambos Katalin	részvételiségi önkormányzati tanácsadó
Misetics Bálint	<i>Az ülésen a Fővárosi Önkormányzat képviselője.</i>
Danics Judit	szociálpolitikai főosztályvezető
Donáth Anna Róza	a főpolgármester lakás- és szociálpolitikai főtanácsadója,
Csanádi György	önkormányzati főtanácsadó
Görbe Leonárd	szociális társadalmi innovációs csoportvezető
Hargitai Dávid Viktor	civil csoportvezető
Ádámné Szladovits Valéria	civil referens
Arany László	társadalompolitikai stratégiai referens
Bagó Róbert	társadalompolitikai stratégiai referens
dr. Bársony János	Mozgássérültek Budapesti Egyesülete
Fodor Ágnes	Roma Parlament – Polgárjogi Mozgalom
Herczné Rohonyi Olga	SINOSZ
Kogon Zsófia	Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet
Kuremszki Andrea	VGYKE
Mozga Márta	Mozgássérültek Budapesti Egyesülete
Pongrácz Erzsébet	KézenFogva Alapítvány
Zsirka Hella	HAT Alapítvány
	ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület
	Nyugodt Szív a Lakhatásért Közhasznú Alapítvány
	Háttér Társaság

Donáth Anna Róza, civil csoportvezető:

Köszöntötte a jelenlévőket, megnyitotta az ülést, és ismertette a kereteket.

Szentirmai Judit, a főpolgármester kabinetfőnöke:

Üdvözölte az online és a személyesen jelenlévőket. Jelezte, hogy a moderálást az ülés második felében Kerpel-Fronius Gábor veszi át tőle. Tájékoztatta a munkacsoportot, hogy a „közélet átláthatóságáról” szóló törvényjavaslat kapcsán, amit a parlament hamarosan tárgyal, a Fővárosi Önkormányzat álláspontja világos. A főpolgármester a májusi Közgyűlésre benyújtott egy előterjesztést, amiben kiáll a partnerség és a civilekkel folytatott együttműködés mellett. Elmondta, a civil szervezetek, akik a Fővárosért dolgoznak, nélkülözhetetlen partnerei a Fővárosnak, hiszen Budapest értékeit őrzik és ápolják. Ezt különösen fontos itt, az Esélyteremtő Budapest munkacsoport ülésén kiemelni. Hangsúlyozta, a Fővárosi Önkormányzat nagyon köszöni a jelenlétüket, és igyekszik minden eszközzel a törvényjavaslat visszavonását elérni, és támogatni a civil szervezeteket. Hozzátette, a Főpolgármester úr Brüsszelben az Európai Bizottság ülésén már elmondta véleményét, most pedig a Közgyűlés felhatalmazását kéri ahhoz, hogy a Kormány felé és az Országgyűlés felé is a felterjesztési jogával éljen.

dr. Bársony János, Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet:

Jelezte, van egy elvarratlan szála az Esélyegyenlőségi programnak, amelyet azzal fogadtak el, hogy a főváros roma lakosságával kapcsolatos programokkal még bővíti a tervezetet, erre tett ígéretet Kiss Ambrus, akkori főpolgármester-helyettes, jelenlegi főigazgató. A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. Rendelet, ami ennek a végrehajtási rendelete, feladatokat ír elő a Roma Önkormányzatnak.

Szentirmai Judit, a főpolgármester kabinetfőnöke:

Elmondta, az Esélyegyenlőségi program szerkesztése kapcsán a Roma Önkormányzattal külön egyeztetést fognak folytatni.

1. napirendi pont: Rövid tájékoztató a Fővárosi Lakásrezsi-támogatás kapcsán

Danics Judit, szociális társadalmi innovációs csoportvezető:

A támogatás jogszabályi háttérét prezentációval mutatta be. Elmondta, 2020-ban módosították a rendeletet, 2022-ben a nyugdíjasok is bekerültek a lakásrezsi-támogatás jogosultjai közé. 2025. január 1-jén hatályba lépett az a módosítás, miszerint mind a támogatási összeg, mind a jövedelemhatárok növekedtek. A támogatás nem készpénzben, hanem a közműszolgáltatók bevonásával érvényesül. A nyugdíjas igénylők tekintetében növekedés és az igénylések hullámlása tapasztalható, azaz kerületenként különböző mértékben érkeznek be az igénylések (ennek okát nem ismerik). Beszámolt a kerületi ügyfélszolgálatokkal kötött megállapodásról: a Főpolgármesteri Hivatal sofőrei kimennek és összegyűjtik a kitöltött igénylőlapokat, és eljuttatják a Hálózat Alapítványhoz, amely a személyes adatokat kezeli. Kihangsúlyozta, hogy ezek az adatok kizárólag a Hálózat Alapítványhoz kerülhetnek, erre odafigyelnek. Hozzátette, az Idősek Információs Pontján tudnak az ügyintézésben segíteni, és a kitöltött nyomtatványokat eljuttatják a Hálózat Alapítványnak.

Mozga Márta, ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület:

Arról érdeklődött, hogy online is benyújtható-e az igénylés.

Danics Judit, szociális társadalmi innovációs csoportvezető:

Tájékoztatta, online nem nyújtható be egyelőre, mert szükséges hozzá az aláírt példány, és technikai felület nem áll még ehhez rendelkezésre. Az igénylőlap a Hálózat Alapítvány oldaláról letölthető a tájékoztatóval együtt.

Arany László, Roma Parlament:

Érdeklődött a támogatás keretösszegéről.

Danics Judit, szociális társadalmi innovációs csoportvezető:

Elmondta, a Hálózat Alapítványnak folyamatosan rendelkezésre áll a keret erre. A beérkezett igényléseket elbírálják, és az erre jogosultak megkapják az összeget.

Szentirmai Judit, a főpolgármester kabinetfőnöke:

Hozzátette, a Fővárosi Önkormányzat költségvetési rendelete nyilvános, ebben nevesítetten szerepel ez az előirányzat. Az idei évre 400 millió Ft van erre allokálva, amelyeknek teljes összegét általában nem használják fel.

dr. Bársony János, Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet:

Elmondta, a romák között sokkal nagyobb arányban vannak a szegények a többi lakoshoz képest. Véleménye szerint szükség lenne a tájékoztatásukra nagyobb hangsúlyt fektetni, és egy esélyegyenlőségi vagy tanácsadó iroda létrehozását javasolta.

Szentirmai Judit, a főpolgármester kabinetfőnöke:

Tájékoztatva, a kerületekkel együttműködve segítik a támogatás hírért eljuttatni az emberekhez. Jónak tartja, ha a roma szervezetek Esélyegyenlőségi Irodája is csatlakozik ehhez. Elmondta, külön szervezetet nem szeretnének kijelölni erre a feladatra.

dr. Bársony János, Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet:

Azzal folytatta, ez sok hátrányos helyzet közül az egyik. Jó lenne, ha lenne fővárosi felelőse ennek a feladatnak. Célszerű lenne szerinte megpályáztatni civilekkel.

Szentirmai Judit, a főpolgármester kabinetfőnöke:

Jelezte, hogy szerinte erre a feladatra külön irodát nem szükséges létrehozni, de utánajárnak, hogy az ügyfélszolgálatuk mennyire fedik le ezeket a feladatokat, és mivel kellene kiegészíteni a szolgáltatási rendszert.

Arany László, Roma Parlament:

Az tanácsolta, hogy a kerületek ingyenes lapjaiban kellene megjelentetni a támogatások hírért.

Szentirmai Judit, a főpolgármester kabinetfőnöke:

Megköszönte a javaslatot, és jelezte, hogy rendszeresen jelentetik meg e csatornán keresztül ezeket a lehetőségeket.

Mozga Márta, ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület:

Arról érdeklődött, hogy tűzifára lehet-e fordítani a támogatást.

Danics Judit, szociális társadalmi innovációs csoportvezető:

Elmondta, hogy tűzifára sajnos nem lehet a lakásrezezi-támogatást felhasználni. Tűzifával a kerületek tudják támogatni a rászorulókat.

2. napirendi pont: Tájékoztató az Idősek Információs Pontja 2024. évről

Galambos Katalin, szociálpolitikai főosztályvezető:

Előadásában bemutatta a Fővárosi Időügyi Stratégia 2021-2024 közötti időszakát és az Idősek Információs Pontját (IIP). 2022-ben nyitott meg az első információs pont, amelynek a hálózatosodása 2024-ig nem valósult meg. Az első Idősek Információs Pontja pilot jelleggel nyitott meg a Főpolgármesteri Hivatal Bárczy István utcai ügyfélszolgálati során, amelynek elsődleges célja az információnyújtás volt a Főváros és a kerületek által nyújtott szociális szolgáltatásokról. Elmondta, az IIP-t szociális szolgáltatásnak tartják, de nem a törvény által definiált értelemben, mert a szociális törvényben nem szerepel ez a szolgáltatási forma. Elmondta, a szolgáltatás alacsonyküszöbű, az igénybevételének nincs feltétele, adatokat nem szükséges megadni. Az itt dolgozó kollégák a Szociálpolitikai Főosztály munkatársai, akik munkáját önkéntesek segítik. Kiemelte, hogy az idősek nagyon szeretnek az IIP-n tartózkodni, a támogató beszélgetések nagyon fontosak számukra. Ezen kívül statisztikai adatokat is bemutatott a 2024. december 31-ig tartó időszakról. Elmondta,

hogy további információs pontokat terveznek megnyitni a XI., IV. és a XVIII. kerületben, és a Rákóczi téri Vásárcsarnokkal is folynak tárgyalások erről. Kiemelte, a főosztályuk mentorálást és felkészítést tud nyújtani a jövőbeli információs pontoknak, de humán erőforrás már nem áll rendelkezésre. Arra számít, hogy az együttműködő partnerek fogják nyújtani a tárgyi és személyi feltételeket.

Mozga Márta, ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület:

A Digitális Jólét Program Pontok kapcsán jelezte, hogy szeretnének az Idősek Információs Pontja hálózathoz csatlakozni.

Galambos Katalin, szociálpolitikai főosztályvezető:

Kérte, hogy e-mailben egyeztessenek erről.

dr. Bársony János, Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet:

Érdeklődött a szolgáltatás költségéről.

Galambos Katalin, szociálpolitikai főosztályvezető:

Tájékoztatta, hogy a szolgáltatás ingyenes. A humán erőforrást a kollégák biztosítják, a tervezett új információs pontokon az ottani szolgáltató fogja biztosítani a fenntartást. A humán erőforrás felkészítését, mentorálását vállalja a Fővárosi Önkormányzat. Arra még nincs kidolgozott terv, hogy az új kollégák hol, kinél fognak dolgozni, ez attól is függ, hogy ki lesz a szolgáltató és mit vállal. Reménykednek benne, hogy a szolgáltatók is tesznek majd bele erőforrásokat még, hiszen az ő érdekük is, hogy helyben legyen Idősek Információs Pontja.

Arany László, Roma Parlament:

Elmondta, az adatok szerint 21 257 egészségkárosodott ember van a fővárosban, ennek 8%-a felsőfokú végzettségű. Ha lenne olyan szervezete a Fővárosnak, amely akkreditálni tudná magát, akkor 100% bértámogatást kaphatna.

Galambos Katalin, szociálpolitikai főosztályvezető:

Elmondta, hogy a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása nem az Idősek Információs Pontjának a feladata, a Főpolgármesteri Hivatal Humánerőforrás-menedzsment Főosztálya foglalkozik ezzel. Nem hiszi, hogy akkreditálni fog egy foglalkoztatót a Főváros, de ebben a kérdésben nem érzi magát elég kompetensnek.

Herczné Rohonyi Olga, Mozgássérültek Budapesti Egyesülete:

Elmondta, hogy az akkreditáció egyrészt pénzbe kerül, de a munkahely kialakítása lehet, hogy még jóval többbe.

Arany László, Roma Parlament:

Javasolja, hogy próbálkozzanak ezzel a foglalkoztatási formával, mert támogatás van rá, és bizonyos feladatok távmunkában is megoldhatók.

Szentirmai Judit, a főpolgármester kabinetfőnöke:

Elmondta, meg fogják fontolni. Fontosnak tartják a személyes találkozást az IIP-n, és azt is, hogy a megváltozott munkaképességű emberek is kapjanak lehetőséget a munkavégzésre.

dr. Bársony János, Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet:

Megjegyezte, az IIP alkalmas lehet arra, hogy az idős embereket a digitális kompetenciáik fejlesztésében segítse pl. az iskolák közösségi szolgálatán, önkéntesek hálózatán keresztül.

Galambos Katalin, szociálpolitikai főosztályvezető:

Elmondta, hogy a 2025-2027-es Időügyi Stratégia tartalmazza az önkéntességet, a közösségi szolgálat bevonását és a generációk közötti együttműködést is.

Bagó Róbert, SINOSZ:

Arról érdeklődött, hogy az IIP-n mennyire megoldott általánosságban, illetve a siketek és nagyothallók esetén az akadálymentesség.

Galambos Katalin, szociálpolitikai főosztályvezető:

Beszámolt róla, hogy a fizikai akadálymentesítés megoldott, valamint minden további pont kialakításánál ezt szempontnak tartják. Jelezte, hogy egy kontaktszolgálattal felvennék a kapcsolatot a SINOSZ-on keresztül, erről e-mailben egyeztetnek.

3. napirendi pont: Közterületi hajléktalanság csökkentésére irányuló fővárosi intézkedési terv bemutatása

Misetics Bálint, a főpolgármester lakás- és szociálpolitikai főtanácsadója, önkormányzati főtanácsadó:

Prezentációjában elmondta, hogy az intézkedés alapját az *Otthon, mindenkinek* c. fővárosi hajléktalanügyi stratégia mellett a Fővárosi Közgyűlés következő határozata adta: „a felmérés eredményeire és a hajléktalanügyi stratégiában foglaltakra figyelemmel [a főpolgármester] készítsen intézkedési tervet a közterületen életvitelszerűen tartózkodó személyek ellátását szolgáló állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezeti kapacitások hatékonyságának növelésére, összehangolására és fejlesztésére irányuló, a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe tartozó kérdésekről, amelyet az érintett állami és önkormányzati szervezetekkel, fővárosi cégekkel, együttműködő egyházi és civil szervezetekkel való egyeztetést követően terjesszen a Közgyűlés elé.” Legelőször azt érdemes tisztázni, hogy melyek a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe tartozó kérdések.

Elmondta, a Fővárosi Önkormányzat, mint *fenntartó* jelentős szerepet vállal a budapesti hajléktalan emberek ellátásában, családok átmeneti otthonai fenntartásában is, de különösen az átmeneti szállások, éjjeli menedékhelyek, nappali ellátás és az utcai szociális munka tekintetében. A fenntartói szerepkörnek hasznosítása az egyik eszköz, amellyel a Fővárosi Önkormányzat a közterületi hajléktalanság csökkentéséhez hozzá tud járulni. Ezen kívül *támogatásokat nyújt* nem fővárosi fenntartású egyházi vagy civil szervezetek és kerületi önkormányzatok számára. Ezeket a forrásokat részben a Budapesti Hajléktalan Konzorciumon keresztül biztosítja a Fővárosi Önkormányzat, részben pedig a Fővárosi Szolidaritási Alapon keresztül, amelynek az egyik kiemelt célja a lakhatási válsághelyzetek kezelése. A közterületi hajléktalanság csökkentésére irányuló fejlesztési programokat már az első felhívásban is kiemelten támogatandó tevékenységként kezelte a pályázat. Elmondta, a Fővárosi Önkormányzatnak jelenleg is van szerepe szakmán belüli szervezatközi, különböző szerepkörök közötti vagy ágazatközi *együttműködések elősegítésében, facilitálásában, szemléletformálásban*, valamint a javaslatok megfogalmazásában is.

Elmondta, hogy az intézkedési tervet megalapozó helyzetértékeléshez minden rendelkezésre álló adatot összegyűjtöttek, és nemzetközi jó gyakorlatokat is áttekintettek. A nappali ellátást és szállást nyújtó intézmények, illetve az utcai szolgálatok részvételével szakmai konzultációkat tartottak. Egy későbbi szakaszban a közterületi hajléktalanságot megtapasztalt budapestiekkel is egyeztetni fogják a fontosabb irányvonalakat, és a már elkészült szövegszerű dokumentum társadalmi szakmai véleményezésére is lehetőséget teremtenek. Erre valószínűleg a nyár folyamán kerülhet sor.

Bemutatta a 2022-ben elfogadott *Otthon, mindenkinek* fővárosi hajléktalanság csökkentésére irányuló stratégiát, amely 4 kiemelt stratégiai célt határozott meg. Ezek egyike a közterületi hajléktalanság csökkentése. Kitért arra, hogy a nemzetközi szakirodalom szerint mi működik erre vonatkozóan, milyen beavatkozásoknak, eszközök alkalmazásának van bizonyíthatóan jó eredménye.

Ezt követően áttért a budapesti helyzetértékelésre. A közterületi hajléktalanság nehezen mérhető jelenség, de az kijelenthető, hogy 2017-18 és 2021-22 között jelentősen csökkent a közterületi hajléktalanság kiterjedése Budapesten, azóta viszont ez a csökkenés megállt, bizonyos adatok szerint a visszajára fordult.

Ezzel összhangban az éjjeli menedékhelyek igénybevétele is jelentős mértékben növekedett az elmúlt években az igénybe vevők átlagos számát és az éjjeli menedékhelyek kihasználtságát tekintve, hiszen a növekvő igénybevételhez alacsonyabb férőhelyszám társult néhány nem fővárosi fenntartású éjjeli menedékhely ellehetetlenülése okán. Gyakran felmerül, közgyűlési előterjesztésekben is, hogy a legfontosabb, hogy több utcai szociális munkásra van szükség. Béccsel vagy Berlinnel összehasonlítva az egy négyzetméterre jutó vagy egy fedél nélkül élő emberre eső utcai szociális munkások számában nem áll Budapest rosszul. Ez egy aránylag jól szervezett, elvben teljes lefedettségű rendszer. Amiben viszont Budapest nagyon rosszul áll, az a szálláshelyek, és azon belül a fedél nélkül élő emberek számára leginkább hozzáférhető szálláshelyeknek a minősége, ami gyakran nagyon alacsony színvonalú. A továbblépés lehetőségei korlátozottak – tehát a hajléktalan élethelyzetből való kilépés lehetőségei nagyon korlátozottak Magyarországon és Budapesten is.

A harmadik megállapítás, hogy az elhelyezéssel kapcsolatban jelentkező legsúlyosabb akadályok nem feltétlenül a legtipikusabb problémák. A kerekesszékekkel közlekedő fedél nélkül élő embereknek a helyzetére utalt. Az egyik leggyakrabban felmerülő probléma az utcai szociális munkások részéről, hogy kevés az akadálymentes férőhely, és az nyilvánvalóan vállalhatatlan, hogyha valaki azért nem tud megfelelő elhelyezéshez jutni, mert kerekesszékekkel közlekedik, és nincs elérhető akadálymentes férőhely. Ugyanakkor ez a fedél nélküliségnek csak egy elenyészően kis részét magyarázza.

Hangsúlyozta, megengedhetetlen, hogy ez akár egy emberrel is előforduljon. Kiemelte azt a szakmai diskurzusra jellemző tendenciát, hogy gyakran azok az esetek kapnak kiemelt figyelmet, amelyek az utcai szociális munka során a legnagyobb problémát okozzák, ugyanakkor viszont nem tipikus esetek. Szerinte két külön kérdés, hogy melyek a legsérülékenyebb hajléktalan emberek elhelyezésével kapcsolatos legsúlyosabb problémák, és mi magyarázza a közterületi hajléktalanságnak a nagyobbik részét.

Herczné Rohonyi Olga, Mozgássérültek Budapesti Egyesülete:

Javasolta, hogy legalább egy olyan szálláshely legyen elérhető, ahova tényleg be tudnak menekülni a fogyatékos emberek. Központi helyen kéne kialakítani ilyen szállást.

Misetics Bálint, a főpolgármester lakás- és szociálpolitikai főtanácsadója, önkormányzati főtanácsadó:

Elmondta, akadálymentesség tekintetében nagyon eltérőek a különböző intézmények. Az, hogy nincs elég akadálymentes férőhely, a mozgáskorlátozott személyek tekintetében nem azt jelenti, hogy ne lenne számos olyan intézmény, ahol van akadálymentesen igénybe vehető férőhely. Amikor relatív hiányról beszélünk, akkor nem arra utalunk, hogy egyáltalán nincs ilyen. Ugyanez igaz a női férőhelyeknek a relatív hiányára, ami alkalmanként felmerül. Elmondta, ez nem azt jelenti, hogy nincsenek nők által is igénybe vehető férőhelyek. Vannak, ugyanakkor évek óta növekszik a hajléktalan élethelyzetű nők aránya, amit nem követett le megfelelő mértékben a szálláshelyek nem szerinti elosztása, tehát inkább viszonyítási kérdésről van szó.

A helyzetértékelés következő megállapítását mutatta be, miszerint a finanszírozási rendszer sem az utcai gondozó szolgáltatásokat, sem a szállást nyújtó intézményeket nem ösztönzi úgy, ahogy az a közterületi hajléktalanság csökkentése szempontjából optimális lenne. Ez a Fővárosi Önkormányzat szempontjából adottság, mert ezt a központi kormányzati vagy parlamenti jogalkotás határozza meg diszfunkcionális módon. Amiatt, hogy ennyire magas volt az éjjeli menedékhelyek kihasználtsága a legutóbbi téli krízis időszakban, valószínűleg elkerülhetetlen, hogy legyen valamennyi kapacitásbővítés. Kijelentette, hogyha tovább növekszik az éjjeli menedékhelyek igénybevétele, és esetleg van egy hidegebb, hosszabb téli időszak, akkor azt el kell kerülni, hogy mennyiségi férőhelyhiányba ütközzön az ellátás.

Elmondta, a közterületi hajléktalanság csökkentésének az alapvető irányát továbbra sem a szállást nyújtó kapacitások további bővítésében látják, hanem a hajléktalanságból való kilépés lehetőségeinek a bővítésében, a meglévő szállások minőségi fejlesztésében, illetve ezzel párhuzamosan abban, hogy a fedél nélkül élő budapestiek könnyebben hozzáférjenek a magasabb színvonalú szállásokhoz.

A szálláshelyek fejlesztésével kapcsolatban azokat az akadályokat igyekeznek csökkenteni, amelyeket a Budapesten dolgozó mintegy 40 utcai gondozó szolgálat jelez arról, hogy az ő tapasztalataik szerint akadályozzák az ügyfelek elhelyezését. Itt a biztonságosabb, emberi léptékű, akadálymentesebb, poloskák

kevésbé fertőzött, alacsonyküszöbbel igénybe vehető szálláshelyek kapacitásainak bővítése egyaránt felmerül.

A második ilyen cél a sérülékenységi szerinti célzás, ami arra lehet alkalmas, hogy a fedél nélkül élő emberek inkább hozzáférjenek a magasabb színvonalú szálláshelyekhez, amelyek szintén rendelkezésre állnak, csak gyakran nem alulról, hanem felülről töltődnek fel. Ez azt jelenti, hogy a magasabb színvonalú szálláshelyekhez gyakran a jobb helyzetű, jobb egészségi állapotú, jobb munkaerőpiaci pozíciójú, jövedelmi helyzetű emberek férnek inkább hozzá. Minél inkább segítségre szorul valaki, gyakran annál nehezebben jut ténylegesen segítséghez, és fér hozzá magasabb színvonalú szolgáltatásokhoz. Bizonyos európai városokban kifejezetten szigorú rendszer működik arra, hogy a magasabb színvonalú szállásokhoz például csak akkor lehessen hozzáférni, ha valakinek bizonyítottan van valamilyen egyéb sérülékenysége. Ezt azért hangsúlyozta, mert látható, hogy mennyire nem magától értetődő az a rendszer, ami a rendszerváltás óta Budapesten kialakult, és aminek a módosítása meggyőződése szerint indokolt lehet. Ez akkor működik, ha a lefelé nyitás együtt jár a felfelé nyitással. Ha ez nem így van, akkor elkerülhetetlen a szálláshelyek kapacitásainak bővítése, és akkor a Fővárosi Önkormányzat nem tenne mást, mint ami 1989-90 óta történik, hogy úgy növeli az éjjeli menedékhelyek, átmeneti szállások kapacitását, hogy ettől nem feltétlenül lesz kevesebb hajléktalan élethelyzetű ember. Leszögezte, ez nem valósulhat meg az önkormányzati lakásállomány nagyobb léptékű hasznosítása nélkül, vagy kifejezetten a hajléktalan emberek számára hozzáférhető lakbértámogatási programok nélkül. Abban is gondolkodnak, hogy bizonyos szálláshelyekről lakbértámogatással kilépő emberek helyére kizárólag utcáról, vagy éjjeli menedékhelyről töltsék fel a megüresedő férőhelyeket. Végül kiemelte, az „elsőként lakhatás” program nem bármilyen lakhatási program hajléktalan emberek számára, hanem kifejezetten a hajléktalan emberek legsérülékenyebb célcsoportja számára biztosított olyan program, amiben az intenzív közösségi pszichiátriai ellátás legalább olyan fontos, mint a megfizethető lakhatás biztosítása. Magyarországon eddig még soha nem indítottak ilyen programot.

dr. Bársony János, Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet:

Elmondta, hogy az egyházi szervezetek háromszoros támogatásban részesülnek, az önkormányzati szervek kétszeres, a civilek pedig egyszeres költségtámogatást kapnak. Érdeklődött, hogy van-e Fővárosnak esélykiegyenlítésre vonatkozó cselekvési szándéka. Hozzátette, régebben külön szerződéseket kötött a Főváros a civilekkel, ezt lehet, hogy fel kéne eleveníteni társadalompolitikai igazságosság céljából.

Egyesületük igyekszik a közterületi hajléktalanok számát csökkenteni, valamint segíteni azoknak is, akiknek azonnali ellátásra, szállásra van szükségük, és pszichiátriai gondozást is tudnak közvetve adni. Fontosnak tartja, hogy olyan lehetőséget találjanak, amelynek során esélyegyenlőséget biztosítanak olyan szervezeteknek, amelyek nem rehabilitációval foglalkoznak, mert a rehabilitációs szállás fogalmát átértelmezték (egészségügyi fogalom lett).

Misetics Bálint, a főpolgármester lakás- és szociálpolitikai főtanácsadója, önkormányzati főtanácsadó:

Megerősítette, hogy ugyanazon feladatot eltérő mértékben támogatja a központi kormányzat attól függően, hogy a fenntartó egyházi jellegű vagy sem. Elmondta, a saját fenntartású intézményrendszer támogatásán túl rendelkezésre álló költségvetési forrás nagyságrendi okokból nem alkalmas arra, hogy ezt a finanszírozási problémát kompenzálja, de a hajléktalan emberek számára nyújtott ellátásokhoz és lakhatási programokhoz elérhető Fővárosi Önkormányzati források elosztásában ez a szempont megjelenik. A Fővárosi Szolidaritási Alap forrásaihoz hozzáférnek civil szervezetek, és a Budapesti Hajléktalan Konzorciumon keresztül kiosztott források is az elmúlt években jelentős mértékben úgy módosultak, hogy a finanszírozásban jelentkező különbséget tükrözzék, azaz a korábbiaknál nagyobb arányban részesüljenek abból civil szervezetek. Ezekből kisebb civil szervezetek és a korábbiaknál kisebb arányban egyházi szervezetek részesülhetnek, tehát a szempont ismert és az igény jogos. Jelenleg azonban nincs erre a területre annyi forrása a Fővárosi Önkormányzatnak, hogy ezt érdemben kompenzálni tudja.

Arany László, Roma Parlament:

Ismeretei szerint majdnem 300 000 forintba kerül egy hajléktalan férőhely biztosítása havonta. Tudomása szerint nincs adat arról, hogy kinek milyen akadályozottsága van. Úgy véli, hogy speciális férőhelyeket kellene

kialakítani, valamint felderíteni, hogy az ellátórendszerben hány budapesti lakos van. A begyűjtött adatok feldolgozásával és összegzésével rengeteg probléma van szerinte.

Misetics Bálint, a főpolgármester lakás- és szociálpolitikai főtanácsadója, önkormányzati főtanácsadó:

Elmondta, a 2022-ben elfogadott Otthon, mindenkinek stratégiának módszertani alapvetése az adatokra alapozott közpolitika-alkotás volt. Az nem lehet kritika a Fővárosi Önkormányzattal szemben, hogy ne gyűjtött volna össze minden rendelkezésre álló adatot. Említett egy 2000 és 2020 közötti hosszú adatsort, amely 5 évente közli keresztmetszeti vizsgálatok eredményeit arról, hogy a megkérdezettek hány éve hajléktalanok. Az egyik megállapítása a helyzetértékelésnek, hogy az elmúlt két évtized aggasztó trendje a több mint 10-15 éve hajléktalan élethelyzetben lévő emberek arányának a növekedése.

Arany László, Roma Parlament:

Javasolta, hogy a kiléptető lakások kísérleti lakhatási projekteknek lehetnének terepei.

Misetics Bálint, a főpolgármester lakás- és szociálpolitikai főtanácsadója, önkormányzati főtanácsadó:

Elmondta, a legtöbb önkormányzati tulajdonú bérlakás nem a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában van, a fővárosi önkormányzati tulajdonú bérlakások felhasználásával ugyanakkor jelentős eredményeket sikerült elérni a hajléktalan emberek számára biztosított megfizethető lakhatási lehetőségek bővítésében, illetve hosszabb távon azok a fővárosi tulajdonú beépítetlen telkek, amelyek elvben alkalmasak lehetnek bérlakás-fejlesztésre, azokat összegyűjtötték és elemezték, és elérhetőek a Fővárosi Közgyűlés honlapján.

dr. Bársony János, Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet:

Elmondta, hogy aki a lakást más (pl. kereskedelmi vagy üzleti) célra használja akkor meg kell fizetni a forgalom helyi értékének meghatározott százalékát a közösség számára, és ebből lehet csinálni felújításokat. Ha meghatározott ideig üresen áll egy önkormányzati lakás, az olyan felelősség, amiért fizetni kellene a felelősnek. Azt javasolta, határozzák meg jogszabályban, hogy mennyi tartalékot lehet fenntartani elemi kárra vagy egyébre.

Misetics Bálint, a főpolgármester lakás- és szociálpolitikai főtanácsadója, önkormányzati főtanácsadó:

Elmondta, ez az első felvetés a kormányzat felé történő javaslatlással egyes, a lakhatással összefüggő adózási kérdésekben. A Fővárosi Közgyűlés októberi ülésének előterjesztései között érhető el a Javaslatok a megfizethető lakhatásért című előterjesztés, amely hasonlókat fogalmazott meg, mint amit Bársony János elmondott. Ezeknek van egy értelmes lakáspolitikai reményét megfogalmazó szimbolikus célja, de a központi kormányzat tényleges politikájára vagy a parlamenti jogalkotásra általában sajnos nincs érdemi hatása. A második felvetésre reagálva elmondta, hogy nagyobb számban beköltözhető, lakhatásra alkalmas önkormányzati tulajdonú lakások nem szoktak üresen állni. Ha valamivel kapcsolatban probléma merül föl, az nem az egyébként felújított vagy bérbeadható lakható lakások bérbeadási üteme, hanem inkább a lakásgazdálkodás, a lakásállomány menedzsmentjének a hatékonysága abban az értelemben, hogy egy kiköltözést követő felújítás mennyi ideig tart, és mennyi idő múlva tér vissza a bérbeadható lakások kategóriájába. Itt gyakran előfordul jelentős hatékonyságvesztés. Ismertette, a főpolgármester nem dönthet lakás bérbeadásáról, a méltányossági lakáskérelmekről a Közgyűlés egyik bizottsága dönt.

Galambos Katalin, szociálpolitikai főosztályvezető:

Visszatérve az akadálymentes férőhelyekre ismertette, hogy a BMSZKI-nál 191 akadálymentesített helyet tartottak nyilván 2024. augusztusig.

4. napirendi pont: Egyebek

dr. Bársony János, Romano Instituto – Cigányságkutató Intézet:

Kerpel-Fronius Gábertől kérdezte, hogy a roma programmal kapcsolatos megszakadt tárgyalások hogyan állnak. Véleménye szerint célszerű lenne néhány meglévő jó gyakorlatot beépíteni.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Elmondta, hogy a héten küldték ki a Fővárosi Roma Önkormányzatnak az együttműködési megállapodás tervezetét, melyet a következő héten a bizottsági ülésen tárgyalnak. Ez a megállapodás a Roma Stratégiával, a Támogatlak programmal, a gyakornoki és ösztöndíj programokkal összefüggésben az együttműködést az FRNÖ és a Fővárosi Önkormányzat között nevesíti. Emellett javaslatot tesz az Esélyteremtő Budapest munkacsoporton belül egy roma tematikus csoport létrehozására, amelyben a Roma Önkormányzatnak is helyet kell kapnia. Az illetékes főosztály elkezdte feldolgozni a különböző kerületi roma stratégiákat, hogy megvizsgálják, mire lehet építkezni.

Elmondta, a Romano Kher üdülőjéből ki kellett költöznie az Ukrajnából menekült családoknak, és úgy tudja, fel kell újítani. Idén már nem várható, hogy működőképes lesz. Az FRNÖ elnöke és a főpolgármester tárgyaltak arról, hogy az üdültetések máshol valósulhassanak meg.

Arany László, Roma Parlament:

Úgy értesült, vannak olyan értelmileg akadályozott emberek, akik ki vannak tiltva a BMSZKI-ból. Ezzel kapcsolatban van-e a Fővárosnak terve?

Misetics Bálint, a főpolgármester lakás- és szociálpolitikai főtanácsadója, önkormányzati főtanácsadó:

Tájékoztatta, hogy a kitiltások adatai szerepelnek a bemutatott előadásban. Az utcai gondozó szolgálatok jelezték, hogy a kitiltások gyakran okoznak problémát fedél nélküli emberek elhelyezésével kapcsolatban. Erre kifejezetten kitér a BMSZKI legutóbbi szakmai beszámolója. Ha esetleg mégsem, a felszólaló írásbeli kérésére ezeket bekéri, és továbbítja számára.

Beszámolt arról, sokat dolgoztak azon a BMSZKI-nál, hogy az adott időpontban kitiltott emberek száma és általában a kitiltások esetszáma is csökkenjen. Elmondta, egy éjjeli menedékhelyről kizárni valakit, ami egy alapvető létfeltétel és alapvető szükséglet kielégítését szolgálja, sokkal érzékenyebb dolog, mint pl. leszállítani a metróról. Hozzátette, bizonyos viselkedések ugyanakkor ellehetetlenítik, hogy működőképes legyen az intézmény, vagy veszélyt jelentenek a többi igénybevevő vagy a munkatársak testi épségére. Szükséges, hogy legyen valamilyen szankció az erőszakos magatartással szemben, ugyanakkor ez egy nagyon érzékeny kérdés.

Azzal folytatta, a szolgáltatásból való kizárásnak ritka, szélsőséges magatartásformák esetében alkalmazott változata, amikor az összes BMSZKI fenntartásában működő intézmény igénybevételeiből zárnak ki valakit. Hozzátette, nem csak fővárosi fenntartású szálláshelyek vannak, tehát ebben az esetben sem esik el az érintett általában a szálláshely igénybevételeinek lehetőségétől. Kiemelte azt a vörös riasztáskor alkalmazott gyakorlatot (amikor rendkívül hideg vagy gyors lehűlés van), amikor nem zárnak ki senkit, vagy nem a szokásos szigorúsággal teszik azt. Kiegészítette azzal, hogy a szervezetek nem jogosultak 5 éven túl adatot tárolni az ügyfelekről, tehát 5 év után elvileg nem is tudják ellenőrizni, hogy örökre kitiltottak-e valakit. Meglátása szerint sokféle érzékeny, alapjogi, technikai jogi és főleg intézményszervezési feladatot is érint ez a problémakör.

Egyetértett azzal, hogy a kitiltások gyakorlata néha túl szigorú, és ha a konfliktuskezelés különböző technikáiban felkészültebb, kevésbé túlterhelt, jobban megfizetett kollégák tudnának a hajléktalan-ellátásban dolgozni, akkor talán kevesebb lenne az igény és szükség ezekre az adminisztratív intézkedésekre. Több helye lehetne a resztoratív (helyreállító) igazságszolgáltatási technikáknak. Szerinte dilemma, hogy mennyire törekedjen egy intézmény a büntetések elkerülésére vagy alkalmazására. A büntetések olykor elkerülhetőek, de ha nagyon megengedő az intézményi rezsim, az a szolgáltatások más igénybevevőinek okozhat ártalmat. Valakinek alacsonyküszöbű ellátásra van szüksége, valakinek meg arra, hogy biztonságban érezze magát.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

További kérdések vagy észrevételek hiányában megköszönte a részvételt, és lezárta a munkacsoportülést.

Donáth Anna Róza, civil csoportvezető:

Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az ülésről készült emlékeztetőt elküldik a munkacsoport tagjainak.